

ПРОТОКОЛ
робочої зустрічі з розгляду критеріїв СПЗ та методичних рекомендацій
щодо їх застосування

03 березня 2023

Міністерство захисту довкілля та природних ресурсів України

Питання для розгляду

Надані ВГО Жива планета на розгляд Міндовкілля проекти змін до:

- Методичних рекомендації щодо методології особливостей здійснення закупівель у сфері організації харчування в закладах освіти (лист ВГО «Жива планета» від 16.02.2023 № 28);
- Методичних рекомендації щодо методології особливостей здійснення закупівель у сфері дорожнього господарства (лист ВГО «Жива планета» від 16.02.2023 № 29).

ПРИСУТНІ

від Міндовкілля:

Р. Філоненко – директор Департаменту з питань управління відходами та екологічної безпеки;

В. Буковинський – заступник директора Департаменту стратегічного планування і відновлення довкілля;

Т. Березовська – завідувач сектору державних закупівель.

від ВГО «Жива планета»:

С. Берзіна – президент;

І. Яреськовська – юрисконсульт та експерт;

В. Хрутьба – д.т.н., професор кафедри Екології та ТЗНС Київського національного транспортного університету та експерт.

СЛУХАЛИ

С. Берзіну, яка повідомила що зміни до методичних рекомендацій містять рекомендовані вимоги до екологічних характеристик та підходи щодо їх застосування при публічних закупівлях. Рекомендації підготовлені експертами ВГО «Жива планета» та участі експертів Федерації органічного руху України, Київського національного транспортного університету під керівництвом ЮНЕП в рамках проекту EU4Environment).

Обґрунтування пріоритетності категорії послуг та доцільності внесення пропонування змін наведено в публікації EU4Environment (2022): Аналітичний звіт щодо визначення пріоритетів сталих публічних закупівель та аналізу готовності ринку в Україні (доступний за посиланням).

Пропоновані зміни до Методичних рекомендацій розроблені із урахуванням:

- 1) чинного законодавства;
- 2) екологічних критеріїв для здійснення публічних закупівель, рекомендованих Європейською Комісією (EU green public procurement criteria for food, catering services and vending machines, EU Green Public Procurement Criteria for Road Design, Construction and Maintenance).

Попередньо проект таких рекомендованих вимог був представлений на публічне обговорення під час семінару «Нові критерії сталих публічних закупівель та стандарти екологічного маркування», 12 жовтня 2021 року. Отримані коментарі від Міністерства захисту довкілля та природних ресурсів України (Міндовкілля), Міністерства економіки України (Мінекономіки), інших зацікавлених сторін були опрацьовані та включені до оновленої редакції документу.

Застосування вимог до екологічних характеристик товарів, послуг чи робіт у технічних специфікаціях документації конкурентних торгів передбачено статтею 23 Закону України «Про публічні закупівлі». Також, керуючись пунктом 3 статті 29 Закону замовник може застосувати нецінові критерії щодо заходів охорони навколишнього середовища, за умов що вони пов'язані з предметом закупівлі. Закон не обмежує кількість і умови застосування нецінових критеріїв але їх питома вага не повинна бути більш ніж 30 %.

Рекомендовані зміни можуть бути впроваджені наказами Мінекономіки про внесення змін до:

- Наказу Мінекономіки від 17.08.2020 № 1572 "Про затвердження Методичних рекомендацій щодо методології особливостей здійснення закупівель у сфері дорожнього господарства"
- Наказу Мінекономіки від 30.10.2020 № 2208 "Про затвердження Методичних рекомендацій щодо методології особливостей здійснення закупівель у сфері організації харчування в закладах освіти",

Подання проект змін, виходячи з того що вони стосуються вимог до екологічних характеристик предмету закупівлі має бути від Міндовкілля (враховуючі результати спільної наради Міндовкілля, Мінекономіки, ЮНЕП та проектів МТД з підтримки впровадження зелених і сталих публічних закупівель від 10.02.2021 р.).

І. Яреньковську, яка звернула увагу що за зверненням Міндовкілля (лист від 15.08.2022 № 25/4-23/10621-22) з рекомендаціями

впровадити Методичні рекомендації щодо особливостей здійснення закупівель послуг з екологічно-безпечного поводження з небезпечними відходами – Мінекономіки відмовило у прийнятті таких рекомендацій (лист від 14.09.2023 № 3323-04/65036-07), із зазначенням того що відповідно до:

- пункту 18 частини першої статті 9 Закону однією з функцій Мінекономіки є розроблення спільно з іншими органами методологій щодо особливостей здійснення закупівель у різних сферах та їх оприлюднення на інформаційному ресурсі Уповноваженого органу;
- частини другої статті 19 Конституції України органи державної влади та органи місцевого самоврядування, їх посадові особи зобов'язані діяти лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією та законами України.

З огляду на те що затвердження запропонованих методичних рекомендацій Законом не передбачено, Мінекономіки запропонувало надіслати матеріали замовникам інформативно для використання в роботі під час розроблення тендерних документацій у конкретних випадках.

Суперечність позиції Мінекономіки потребує проведення консультацій з метою визначення організаційних питань розроблення змін до існуючих методичних рекомендацій та нових документів.

Т. Березовську, яка зазначила що методичні рекомендації затверджені вищезазначеними наказами Мінекономіки потребують суттєвого перегляду, у зв'язку з тим що більшість їх положень вже не відповідає оновленому законодавству у сфері якої вони стосуються та у сфері публічних закупівель.

В. Буковинський, якій зазначив що частина рекомендацій з тих що винесена на розгляд, хоча і спрямована на зменшення впливу на довкілля, потребує додаткових консультацій з іншими компетентними органами влади.

Наприклад вимоги до машин і техніки, прибори для освітлення, органічні продукти і т. ін.

Він запропонував як варіант для належного опрацювання виступити з ініціативою створити робочу групу або постійно діючу міжвідомчу комісію з впровадження зелених публічних закупівель, посилаючись на практику Єврокомісії якою створені такі постійно діючі органи:

- Консультативна група по зеленим публічним закупівлям;
- Європейське бюро продуктів, яке є частиною підрозділу економіки замкнутого циклу та промислового лідерства Управління Єврокомісії В – Зростання та інновації. Бюро було створено для підтримки реалізації європейської політики у сфері сталих продуктів та застосування таких інструментів як зелені закупівлі, екологічне маркування, еко дизайн, енергоефективність та енергетичне маркування.

Він наголосив на тому що для підтримки розробки та впровадження методології щодо особливостей здійснення зелених закупівель для різних категорій товарів і послуг, виходячи з крос-секторальності питань, такий орган є необхідний.

До того ж дуже важливим лишається питання системного навчання і підтримки замовників і постачальників щодо застосування розроблених рекомендацій.

С. Берзіну, яка повідомила що ВГО «Жива планета» в партнерстві з ЮНЕП в рамках програми EU4Environment, що фінансується ЄС будуть проведені навчальні семінари:

- 14 березня 2023 року о 10:00 – Критерії та практичний досвід сталих публічних закупівель у сфері організації харчування в закладах освіти;
- 15 березня 2023 року о 10:00 – Критерії та практичний досвід сталих публічних закупівель у сфері дорожнього господарства.

Закликала всіх присутніх до реєстрації та участі.

За результатами обговорення **ВИРІШИЛИ:**

1) Рекомендувати провести консультації з Мінекономіки з метою визначення:

- порядку організації розробки, внесення змін та актуалізації методичних рекомендацій щодо методології особливості здійснення публічних закупівель, зокрема щодо вимог до

екологічних характеристик та нецінових критеріїв щодо заходів охорони навколишнього середовища;

- організації системного інформування, навчання та консультацій замовників і постачальників з питань застосування підходу сталості.

2) Визначити методичні рекомендації затверджені наказами Мінекономіки від 17.08.2020 № 1572, від 30.10.2020 № 2208 такими що потребують актуалізації.

3) Рекомендувати до врахування внесені на розгляд ВГО «Жива планета» зміни до методичних рекомендацій під час їхньої актуалізації як таких що:

- відповідають цілям і завданням державної екологічної політики згідно з Законом України «Про основні засади (стратегію) державної екологічної політики до 2030 року»;
- формують основу для вибору виконавців відповідно до їх компетенції, встановлюють технічні завдання (умови) на різних рівнях відповідності вимог до екологічних характеристик послуг та заходів охорони навколишнього середовища;
- враховують рекомендації Єврокомісії для здійснення зелених публічних закупівель (EU GPP criteria);
- допоможуть замовникам обирати послуги належної якості із дотриманням законодавства, зменшувати вплив на довкілля, обсяги утворюваних відходів, заощаджувати ресурси.

Протокол вів

В. Буковинський